

TORPILA CEDO – Procurorul General si ministrul Justitiei nu pot fi membri de drept in CSM potrivit normelor europene. Magistratii nu pot fi sanctionati disciplinar de un CSM ale carui hotarari sunt cenzurate de instanta suprema unde acelasi CSM face numirile. CEDO a solicitat Ucrainei sa-si schimbe legislatia privitoare la sistemul judiciar. Atentie, incompatibilitatile exista si in sistemul judiciar roman (Hotararea)

Scris de L.J.

Situația hotărârilor ce a publicat Hotărârea CEDO de la Strasbourg din 9 ianuarie 2013 pronunțată în cauza Oleksandr Volkov c. Ucrainei (cererea nr. 21722/11) în care s-a dispus repunerea în drepturi a unui magistrat de înaltă curte, exclus din magistratură ca măsură disciplinară, constatând că acesta și-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil și dreptul la viața privată. Dincolo de circumstanțele specifice, judecătorii CEDO au solicitat Ucrainei să-și schimbe în urgență legislația internă privitoare la organizarea sistemului judiciar, astfel încât aceasta să asigure o independență și garanții reale magistratilor care ajung să fie conștienți disciplinar. Foarte important – cu aplicabilitate și pentru România – CEDO a invocat o serie de documente europene, concludând că ... **incluzându-l Procurorul General, ca membru de drept al Consiliului, ridică semne de îngrijorare, acest fapt putând avea un efect descurajator asupra judecătorilor.** Pășind în vârfurile instanțelor procurorilor, acesta controlează activitatea tuturor procurorilor care, în virtutea funcției lor, participă în multe cazuri în care judecătorii sunt chemați să decida, ceea ce poate crea un risc cu privire la lipsa de imparțialitate a judecătorilor sau, pe de altă parte, poate determina Procurorul General să acționeze împotriva judecătorilor ale căror decizii le dezaprobat și a critica, **calitatea de membri de drept a Ministrului Justiției și a Procurorului General în Consiliul Suprem al Jucătorilor** echivalentul CSM-ului din România.

Situația hotărârilor ce a publicat Hotărârea CEDO de la Strasbourg din 9 ianuarie 2013 pronunțată în cauza Oleksandr Volkov c. Ucrainei (cererea nr. 21722/11) în care s-a dispus repunerea în drepturi a unui magistrat de înaltă curte, exclus din magistratură ca măsură disciplinară, constatând că acesta și-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil și dreptul la viața privată. Dincolo de circumstanțele specifice, judecătorii CEDO au solicitat Ucrainei să-și schimbe în urgență legislația internă privitoare la organizarea sistemului judiciar, astfel încât aceasta să asigure o independență și garanții reale magistratilor care ajung să fie conștienți disciplinar. Foarte important – cu aplicabilitate și pentru România – CEDO a invocat o serie de documente europene, concludând că ... **incluzându-l Procurorul General, ca membru de drept al Consiliului, ridică semne de îngrijorare, acest fapt putând avea un efect descurajator asupra judecătorilor.** Pășind în vârfurile instanțelor procurorilor, acesta controlează activitatea tuturor procurorilor care, în virtutea funcției lor, participă în multe cazuri în care judecătorii sunt chemați să decida, ceea ce poate crea un risc cu privire la lipsa de imparțialitate a judecătorilor sau, pe de altă parte, poate determina Procurorul General să acționeze împotriva judecătorilor ale căror decizii le dezaprobat și a critica, **calitatea de membri de drept a Ministrului Justiției și a Procurorului General în Consiliul Suprem al Jucătorilor** echivalentul CSM-ului din România.

Judecătorii chemați sa cenzureze hotararile CSM sunt dependenti de Consiliu si nu prezinta garantii de imparțialitate intrucat sunt numiti in functii de CSM

Nu în ultimul rând, CEDO a criticat și lipsa de garanții pe care o prevede Curtea Supremă de Justiție din Ucraina (CSJ), care cenzurează hotărârile de sancționare disciplinară a magistratilor emise de Consiliul Judiciar, învucând: „J.C.A., instanța în care judecătorii se aflau, din punct de vedere disciplinar, sub jurisdicția C.S.J., ceea ce ridică semne de întrebare cu privire la independența și imparțialitatea judecătorilor chemați să sancționeze abuzurile ilegale ale instanței de C.S.J. Ca atare, luând în considerare atribuțiile existente ale C.S.J. cu privire la cariera judecătorilor (numiri, proceduri disciplinare și, respectiv, eliberare din funcție) și lipsa garanțiilor de independență și imparțialitate ale C.S.J. (expres anterior), Curtea nu a fost convinsă că judecătorii I.C.A. care s-au pronunțat în cauza reclamantului, îndeplinesc în care C.S.J. era parte, au satisfăcut exigențele de independență și imparțialitate impuse de art. 6 par. 1 din Convenție.”

Dat fiind faptul că statele europene care au ratificat Convenția Europeană a Drepturilor Omului sunt obligate să aplice jurisprudența CEDO de la Strasbourg, care are întâietate în fața normelor interne, evident că hotărârea pronunțată în cauza Oleksandr Volkov c. Ucrainei este obligatorie, iar România ar trebui să-și modifice legislația privitoare la funcționarea CSM și ICCJ în acord cu cele constatate. În baza acestei Hotărâri a CEDO, magistratii care au făcut obiectul unor cercetări disciplinare din partea CSM și care au trebuit să se adreseze ICCJ pentru a stoca hotărârile care n-au nedreptat, ar putea invoca faptul că au fost victimele unor judecări inechitabile.

Publicăm în continuare hotărârea din 9 ianuarie 2013 pronunțată în cauza Oleksandr Volkov c. Ucrainei așa cum a fost tradusă de **situația hotărârilor**:

HOTARARE

Prin hotărârea din 9 ianuarie 2013 pronunțată în cauza Oleksandr Volkov c. Ucrainei (cererea nr. 21722/11), Curtea a constatat încălcarea art. 6 din Convenția privind drepturile civile și politice – **Judecătorii Curții Supreme – nu a beneficiat de garanțiile privind „independența și imparțialitatea instanței” în procedura disciplinară desfășurată în fața Consiliului Superior de Justiție**, a Parlamentului și a instanței de control judiciar, cât și încălcarea art. 8 din Convenție, prin faptul că eliberarea sa neglijată din funcția de judecător a constituit o ingerință nejustificată în dreptul la viața privată.

Circumstanțele excepționale ale cauzei, care au revestit deficiențe grave ale sistemului judiciar ucrainean în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor, au determinat Curtea – întemeiat și pe prevederile Cartei Europene privind Statutul Judecătorilor, opțiunile Comisiei de la Veneția, Raportul Comisariatului pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei – să analizeze și să precizeze standarde de exigență ale Convenției privitoare la:

- componenta Consiliului Superior de Justiție, modul în care sunt numiți membrii acestuia, problema calității de „membri de drept” a Ministrului Justiției și a Procurorului General;
- raporturile Consiliului cu celelalte puteri ale statului și cu societatea civilă;
- independența și imparțialitatea instanței care controlează deciziile Consiliului Superior de Justiție în materie disciplinară;
- modul în care legislația prevede și definește faptele care constituie abateri disciplinare, precum și maniera în care sunt interpretate aceste prevederi în practică;
- necesitatea prevederii unei paletă largi de sancțiuni disciplinare aplicabile judecătorilor pentru a permite o individualizare proporțională și adecvată a sancțiunii;
- consecințele și sancțiunile la care se expune statul în cazul încălcării standardelor în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor.

1. Prezentarea cauzelor (jud. Vasile Bozossan)

1. Particularitățile privind numirea, alegerea, eliberarea din funcție și controlul din punct de vedere disciplinar a judecătorilor în Ucraina
Judecătorii sunt numiți pentru un mandat inițial de 5 ani de către Președintele Ucrainei, iar ulterior toți judecătorii, cu excepția judecătorilor Curții Constituționale, sunt aleși de Parlament pe perioadă nedeterminată (art. 128 din Constituția Ucrainei).

Eliberarea din funcție a judecătorilor se face de autoritatea care a numit sau ales, în cazurile prevăzute de art. 126 par. 5 din Constituție, și anume: expirarea perioadei pentru care a fost numit; împlinirea vârstei de 65 de ani; imposibilitatea de a-și continua activitatea din cauze medicale; încălcarea de către judecător a regulilor privind incompatibilitățile; încălcarea jurământului; condamnarea definitivă pronunțată împotriva acestuia; pierderea cetățeniei; deștinarea sau încetarea activității, stabilite conform legii, rategenera sau demisia voluntară a judecătorului.

Consiliul Superior din Ucraina, care funcționează ca un organism propriu de organizare și control al judecătorilor, își desfășoară activitatea între sesiunile Adunării Judecătorilor din Ucraina. Acest Consiliu numește judecătorii în posturi și funcții administrative, iar deciziile sale sunt obligatorii, putând fi înținate doar de Adunarea Judecătorilor.

Inițial, numirea în funcția administrativă de președinte sau vicepreședinte de instanță era atribuită Președintelui Ucrainei, la propunerea Consiliului Judecătorilor, însă prevederea legală a fost declarată neconstituțională prin Decizia Curții Constituționale din 16 mai 2007, ceea ce a făcut ca aceasta preorgăv să revină Consiliului Judecătorilor.

Consiliul Superior de Justiție (or similar Consiliului Superior la Magistratură din România, n.a.) are atribuit, potrivit art. 131 din Constituție, printre altele, în formatarea de propuneri pentru numirea sau eliberarea din funcție a judecătorilor, desfășurarea procedurilor disciplinare împotriva judecătorilor Curții Supreme și a altor curți superioare specializate (cum ar fi instanța Curții Administrative), soluționarea contestațiilor împotriva deciziilor prin care s-a stabilit răspunderea disciplinară a judecătorilor curții de apel și a altor instanțe inferioare, precum și răspunderea procurorilor.

Consiliul Superior de Justiție este format din 20 de membri, după cum urmează:

- 3 numiți de Parlamentul Ucrainei;
- 3 numiți de Președintele Ucrainei;
- 3 numiți de Adunarea Judecătorilor din Ucraina;
- 3 numiți de Adunarea Avocaților din Ucraina;
- 3 numiți de Adunarea Reprezentanților Autorităților Educaționale și Institutelor științifice;
- 2 numiți de Adunarea procurorilor din cadrul Parchetelor;
- 3 membri de drept: Președintele Curții Supreme, Ministrul Justiției și Procurorul General.

Pentru a fi membru al Consiliului Superior de Justiție este necesar ca persoana respectivă să aiba vârsta între 35-60 de ani, să cunoască foarte bine limba națională, să aibă studii superioare și experiența de cel puțin 10 ani în domeniul juridic, precum și să fi locuit în Ucraina în ultimii 10 ani. Aceste exigențe nu se aplică membrilor de drept. Totodată, judecătorii, membrii al Consiliului, nu pot fi numiți decât dintre acei judecători aleși de Parlament pe o perioadă nedeterminată.

Înainte de a-și începe mandatul, membrii Consiliului Superior de Justiție trebuie să depună jurământul în fața Parlamentului, obligatie impusa judecătorilor din anul 1992, prin secțiunea 10 a Legii privind Statutul Judecătorilor.

Actele, deciziile și omisiunile Consiliului Superior de Justiție pot fi atacate exclusiv la înalta Curte Administrativă, care se pronunță în complet special, constituit din 5 judecători, stabilit de președintele instanței.

2. Circumstanțele cauzelor

Reclamantul, judecător în funcție din anul 1983, a fost numit în 2003 în funcția de judecător al Curții Supreme, iar în anul 2005 președinte al Consiliului Judecătorilor din Ucraina.
La data de 26 iunie 2007, Adunarea Judecătorilor din Ucraina (A.J.U.) a decis încetarea mandatului de membru al Consiliului Superior al Justiției (C.S.J.) al unui alt judecător, V.P., iar, subsecvent, la 7 decembrie 2007, A.J.U. l-a numit pe reclamant membru al Consiliului Superior al Justiției, solicitând Parlamentului să organizeze cadrul necesar pentru ca noul membru al C.S.J. să depună jurământul în ședința Parlamentului, procedura obligatorie pentru a-și putea începe mandatul.

